

T.B.M.M.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

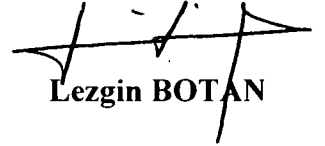
Grup Başkanlığı

Sayı : 3994

Tarih : 28.02.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

AKP tarafından ilan edilen Olağanüstü Hal kapsamında yayınlanan Kanun Hükmünde Kararnamelerle hiçbir bağlantı veya ilgisi olmadığı halde Kürtçe TV ve gazetelerle birlikte Kürt dili ve kültürünün öğretilmesi, geliştirilmesi ve korunması amacıyla faaliyet yürüten Mezopotamya Kültür Merkezi, İstanbul Kürt Enstitüsü, Kürt dili Araştırma ve Geliştirme Derneği, Ahmede Hani Dil Akademisi, Ferzad Kemanger İlkokulu vb. birçok dernek, kreş ve okulkapatılmıştır. Bu sebeple Kürt dili faaliyeti yürüten kurumların kapatılmasının Kürt dili üzerindeki etkisi ve Kürt sorununda doğuracağı sonuçların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Lezgin BOTAN

Van Milletvekili

GEREKÇE

Anadolu ve Mezopotamya toprakları üzerinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde dil ve kültür açısından yadsınamaz bir etnik çeşitlilik bulunmaktadır. Bu çeşitliliğe bağlı olarak Türkiye halklarının birlikte yarattığı derin bir kültürel ve tarihsel miras söz konusudur. Doğal olarak Kürtler de bu kültürel ve tarihsel mirasın üretici ve sürdürücülerinden biridir. Bugün Kürtler başta Türkiye olmak üzere Irak, İran, Suriye, Ermenistan, Lübnan, Mısır, Gürcistan, Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan, Afganistan, Pakistan, Avrupa Birliği ülkeleri, Japonya vb. birçok ülkede yaşamaktadırlar. Türkiye'de yaşayan Kürtlerin sayısı muhtelif kaynaklara göre 15 ila 25 milyon arasında iken Kürtlerin toplam nüfusunun 40 ila 50 milyon arasında olduğu belirtilmektedir.

Kürtler, Ortadoğu'da binlerce yıllık bir tarihsel ve kültürel birikime sahip olmalarının yanında Ortadoğu'nun en büyük halklarından biri olmalarına rağmen son yüz yılda ağır bir dil kırımla karşı karşıya kalmışlardır. Türkiye'de de Kürt dili hiçbir zaman anayasal güvenceye kavuşturulmamış ve Kürtçenin geliştirilmesi için gerekli tedbirler alınmamıştır. Bunun sonucunda Kürtler, kendi dillerini ve kültürlerini korumak amacıyla demokratik iklimin olduğu her fırsatta çeşitli demokratik kurumlar açmışlardır. Bunun sonucunda Kürtler; Mezopotamya Kültür Merkezi, İstanbul Kürt Enstitüsü, Kürt dili Araştırma ve Geliştirme Derneği, Ahmede Hani Dil Akademisi gibi kurumlar ile Kürtçe yayın yapan birçok televizyon ve gazete açmayı başarmışlardır.

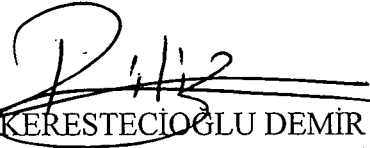
Buna karşın Kürt dili ve kültürü kurumları Olağanüstü Hal (OHAL) kapsamında çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle (KHK) hiçbir hukuksal gerekçe olmadan birer birer kapatılmıştır. Bu süreçte Kürtçe yayın yapan Özgür Gün Tv, Denge Tv, JiyanTv, Van Tv, Azadiya Welat vb. televizyon ve gazeteler, Kürt dilinin korunup geliştirilmesi amacıyla faaliyet yürüten Mezopotamya Kültür Merkezi, İstanbul Kürt Enstitüsü, Kürt dili Araştırma ve Geliştirme Derneği (Kürdi Der), Ahmede Hani Dil Akademisi, Ferzad Kemanger İlkokulu, Kürt Yazarlar Derneği vb. dernekler ve okullar ile DBP'li belediyelerin bünyesinde faaliyet yürüten Kürtçe kreşler kapatılmıştır.

Bu kurumlardan Mezopotamya Kültür Merkezi (MKM), 27 Eylül 1991'de Musa Anter ve İsmail Beşikçi gibi aydınlar tarafından kurulduğu günden beri Mezopotamya, Anadolu ve Ortadoğu halklarının sesi, dili ve rengi olma misyonuyla tiyatro, sinema, müzik, halk dansları, çağdaş dans gibi sanat dallarında üretimde bulunmaktaydı. İstanbul Kürt Enstitüsü de Musa Anter, Feqi Hüseyin Sağnıç, İsmail Beşikçi, İbrahim Gürbüz ve Cemşid Bender gibi aydınlar

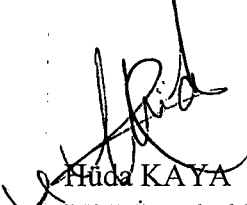
tarafından kurulduğu 18 Nisan 1992'den bu yana Kürt dili, tarihi, edebiyatı, coğrafyası ve etnografyası alanlarından araştırmalar yapmış; Kürtçe-Türkçe, Türkçe- Kürtçe sözlükler, gramer kitapları, dil đretim setleri, Kürt Edebiyat Tarihi vb. birçok ürün ortaya koymuştur. Altını çizmek gerekirse Türkiye tarihinin en karanlık döneminde baskı ve yasaklamaların tüm çıplaklığıyla yařandđđ bir dönemde kurulan bu dernekler bugün KHK'larla bir bir kapatılmaktadır.

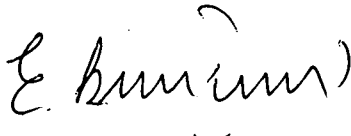
Yine KRDİ DER de kurulduğu 25 Ađustos 2006'dan bu yana Kürt dilinin akademik olarak geliştirilip yaygınlaştırılması amacıyla birçok çalışmaya imza atarken Ahmede Hani Dil Akademisi Derneği de 2012 yılından itibaren bu alanda çalışmalar yürütmekteydi. Aynı şekilde Ferzad Kemanger İlkokulu da 2014 yılından beri 250 öğrenciye Kürtçe eğitim veren bir okuldu.

Yukarıda bahsi geçen Kürt dili ve kültürüne hizmet eden TV, gazete, dernek, okul, kreş ve enstitülerin OHAL gerekçesiyle KHK'larla kapatılmasının Kürt dilinin zayıflamasına ve Kürt sorununun daha da derinleşmesine hizmet edeceği apaçıktır. Bu vesileyle Kürt dili ve kültürü üzerine faaliyet yürüten kurumların kapatılmasının Kürtçe zerindeki etkisi ve Kürt sorununda dođuracađđ sonuçların araştırılması elzemdir.

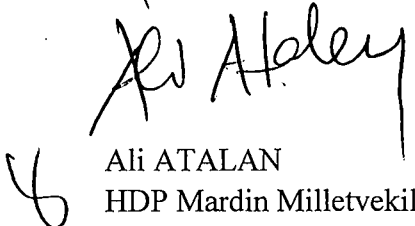

FERİ KEREŞTECİOĞLU DEMİR
HDP İstanbul Milletvekili

Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

Hüda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

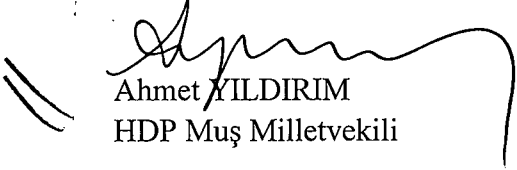

Ertuğrul KÜRKÇÜ
HDP İzmir Milletvekili

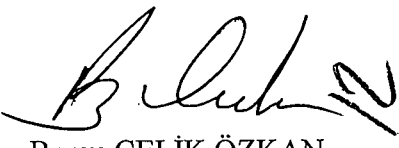

Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

Ferhat ENCÜ
HDP Şırnak Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

Bediye ÖZGÖKÇE ERTAN
HDP Van Milletvekili

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili